

Principper for tilrettelæggelse af det systematiske kvalitetsarbejde.

Udarbejdet af Uddannelsesbenchmark

I henhold til Lov om gennemsigtighed og åbenhed er det et krav, at uddannelsesinstitutioner arbejder regelmæssigt, systematisk og synligt med sikring af kvaliteten på uddannelsesstedet. Det er op til den enkelte institution, hvordan man arbejder med kvalitetssikring, men det er et krav, at institutionen på sin hjemmeside kan dokumentere, hvordan kvalitetsarbejdet foregår i det daglige. Selvevaluering forventes at foregå løbende, men skal foretages mindst hvert tredje år og dække de af institutionen valgte nøgleområder, og mindst hvert tredje år skal der udarbejdes skriftlige opfølgingsplaner.

Af skolens kvalitetssystem skal det fremgå:

- hvordan institutionens ledelse er organiseret til at varetage det faglige og pædagogiske ansvar for uddannelsen,
- sammenhængen mellem institutionens værdigrundlag og den valgte strategi for selvevaluering,
- sammenhængen mellem den valgte strategi for selvevaluering og procedurer for implementering af selvevaluering,
- hvordan institutionen gennemfører selvevalueringen på de af institutionen valgte nøgleområder,
- selvevalueringens virkning på nøgleområder og
- hvilke handlinger institutionen iværksætter som led i opfølgningen.

Selvevaluering er et meget vigtigt element i forbindelse med systematisk indsamling af informationer, der kan belyse, "hvordan det går". Ifølge Undervisningsministeriets Bekendtgørelse om kvalitetsudvikling og resultatvurdering inden for de gymnasiale uddannelser, nr. 23 af 11. januar 2005, defineres selvevaluering på følgende måde:

"Ved selvevaluering forstås ...: En proces der består i at indsamle information og implementere procedurer, der muliggør kontinuerlige, systematiske og kritiske diskussioner om uddannelsesmæssige og undervisningsmæssige forhold i sammenhæng med institutionens tilrettelæggelse og gennemførelse af uddannelsen".

Det forudsættes at brugerne – i dette tilfælde dagskolens elever og aftagere af elever inddrages i selvevalueringerne, kvalitetsudviklingen og resultatvurderingen af den enkelte uddannelse.

I forbindelse med kvalitet i den enkelte uddannelse skal kvalitetssystemet også beskrive:

- hvordan undervisnings- og arbejdsformerne understøtter overgangen fra grundskolen og den faglige progression i uddannelsesforløbet,
- hvordan undervisnings- og arbejdsformerne understøtter uddannelsens formål,
- hvordan undervisnings- og arbejdsformerne har sammenhæng med aktuelle behov og erfaringer i de videregående uddannelser og

Kvalitetssystem - dagskolen

- hvordan der sker en faglig og pædagogisk ajourføring af lærernes kvalifikationer.
- hvordan institutionen indhenter elevernes og kursisternes vurdering af tilrettelæggelsen af uddannelsesforløbet og hvordan vurderingen inddrages,
- hvordan indberetninger fra censorer samt resultatet af eventuelle eksterne evalueringer inddrages og
- hvordan erfaringer med de uddannedes overgang til og fordeling på de videregående uddannelser inddrages.

Hvilken metode skal anvendes?

Undervisningsministeriet fastlægger ikke en bestemt metode, men anbefaler, at man bruger den såkaldte Kvalitetscirkel som model for arbejdet med kvalitet i de erhvervsrettede uddannelser – en anbefaling, som også kommer via EU. Kvalitetscirklen indeholder 4 elementer:

- Plan/strategi og målsætning – hvad vil vi?
- Udførelse/implementering – hvordan gør vi? Aktiviteter i gang sættes efter de fastsatte planer
- Evaluering/måling og resultatvurdering – gjorde/gør vi det godt nok? Indsatsen vurderes
- Opfølgning og ændringsforslag – hvor skal vi gøre noget anderledes? Revurdering af planer og strategier.

I undervisningsministeriets vejledning til kvalitetsarbejdet i henhold til ovennævnte bekendtgørelse (s. 3) udfoldes og konkretiseres Kvalitetscirklen yderligere, så den kommer til at indeholde 6 faser:

1. Mål – Mål for praksis lægges fast

Kvalitetssystem - dagskolen

2. Planlægning – Praksis planlægges med udgangspunkt i målene
3. Praksis – Planen gennemføres
4. Analyse – Der indsamles information og analyseres
5. Tolkning – Resultaterne af analysen tolkes
6. Justering – Der formuleres en opfølgningsplan

Udover at være et krav, er der andre umiddelbare fordele ved at have et kvalitetssystem. For et kvalitetssystem er en proces, hvor man kontinuerligt gennemgår følgende perioder:

- Opstilling af kvalitetsmål
- Måling (selvevaluering for at vise graden af målopfyldelse)
- Analyse af målingen
- Opfølgning (hvilke aktiviteter skal gennemføres på hvilke områder?)
- Opstilling af nye kvalitetsmål

Teoretisk burde alle målinger ske på baggrund af opsatte mål. Men i praksis starter de fleste med en måling – evaluering - på alle relevante områder, hvorefter man går videre til de øvrige faser. Herved bliver det muligt at identificere områder, hvor der er behov for eventuelle yderligere målinger og opfølgninger.

Men efter første gennemløb vil evalueringer også i sig selv kunne være opfølgninger, da man kan betragte den nye evaluering som en opfølgning på forrige evalueringens resultater.

Hvorfor skal vi have et kvalitetssystem?

Der er flere grunde til at have et kvalitetssystem. Det er et krav fra undervisningsministeriet, og offentliggørelsen på skolens hjemmeside medfører, at brugere af skolen har mulighed for at sammenligne forskellige institutioner. Men en lige så vigtig grund er, at et godt kvalitetssystem, der er forankret i skolens kultur og værdier, er et godt redskab til at sikre fortsat udvikling og kvalitet i uddannelserne. Kvalitetsarbejdet skal derfor tage udgangspunkt i fælles mål, og det kræver engagement på alle niveauer at få kvalitetsarbejdet implementeret.